

Teaching Guide

Identifying Data					2019/20
Subject (*)	Civil Protection and Emergency Management		Code	760482009	
Study programme	Mestrado Universitario en Prevención de Riscos Laborais e Riscos Comúns				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Official Master's Degree	2nd four-month period	First	Obligatory	6	
Language	Galician				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Dereito PúblicoEconomíaEducación Física e DeportivaEnxeñaría Naval e IndustrialPsicoloxía				
Coordinador	Lopez Arránz, María Asuncion	E-mail	a.larranz@udc.es		
Lecturers	Agullo Leal, Fernando Lopez Arránz, María Asuncion Rolon Varela, Jose María Villa Caro, Raul	E-mail	fernando.agullo@udc.es a.larranz@udc.es j.rolon@udc.es raul.villa@udc.es		
Web	http://www.eurlf.com/				
General description	Segundo a Lei 2/1985, de 21 de xaneiro e a Sentenza do Tribunal Constitucional 139/1990, de 19 de xullo, a protección civil ten como finalidade a preservación de persoas e bens en situación de emerxencia, concretamente, a protección física das persoas e dos bens, en situación de grave risco colectivo, calamidade pública ou catástrofe extraordinaria, en que a seguridade e a vida das persoas poden perigar e sucumbir masivamente. En todo caso, a regulación legal desta materia evidencia que a protección civil é unha función dos poderes públicos, de modo que se configura como un auténtico servizo público, cuxa razón de ser non é outra que a realidade de catástrofes ou calamidades naturais que poñen en perigo ás persoas ou ás cousas e que precisan, para a súa superación eficaz, da posta en marcha de medidas e medios extraordinarios por comparación aos que son suficientes para as comúns hipóteses de riscos. Loxicamente, non exclúen a participación e a colaboración de particulares, mais comportan sempre a posta en marcha de estruturas administrativas. A finalidade desta materia é de estudar a regulación legal española da protección civil no marco da Unión Europea, tendo en conta a distribución de competencias neste asunto, a organización administrativa dos servizos de protección civil e, por último, as actuacións tanto preventivas como planificadoras necesarias ao respecto.				

Study programme competences / results

Code	Study programme competences / results
A1	Planear a acción preventiva a desenvolver, nas situacións nas que o control ou redución dos riscos supón a realización de diferentes actividades, que implican a intervención de distintos especialistas.
A9	Analizar e previr situacións de grave risco, catástrofe ou calamidade pública.
A10	Desenvolver un sistema de autoprotección para centros, establecementos e dependencias, e o correspondente plan de emerxencia para accións de prevención de riscos, alarma, evacuación e socorro.
B1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións (e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan) a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.

B5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirigido ou autónomo.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences / results		
A9 Analizar e previr situacións de grave risco, catástrofe ou calamidade pública	AJ1		
	AJ9		
A10 Desenvolver un sistema de autoprotección para centros, establecementos e dependencias, e o correspondente plan de emerxencia para accións de prevención de riscos, alarma, evacuación e socorro.	AJ10		
C6 Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse			CC1 CC3 CC4 CC5 CC6
C7 Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			CC7
C8 Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade			CC8
Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.		BJ1	
Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo		BJ2	
Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos		BJ3 BJ4	
Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións (e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan) a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.		BJ4	
Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirigido ou autónomo.		BJ5	

Contents	
Topic	Sub-topic

As políticas públicas de protección civil e o réxime xurídico-constitucional da protección civil como servizo público. Análise dos riscos. A planificación da protección civil.	1. A protección civil como servizo público. 2. O réxime xurídico do sistema español de protección civil no marco da Unión Europea. 3. A organización administrativa estatal, autonómica e local dos servizos de protección civil. 4. Os riscos como obxecto de atención do servizo público de protección civil e a súa orixe como criterio de clasificación. Os riscos naturais, antrópicos, tecnolóxicos. 5. Plans territoriais, Plans especiais, outros plans de protección civil.
A intervención nos riscos	1. As mercadorías perigosas. 2. Técnicas e procedementos de intervención en accidentes con substancias radioactivas. 3. Técnicas e procedementos de intervención en accidentes con risco biolóxico. 4. Emerxencias por incendios forestais. 5. Incendios en contornas urbanas e industriais.
Os recursos de intervención e a coordinación de emerxencias. A tecnoloxía aplicada á xestión de emerxencias.	1. Os centros de coordinación de emerxencias. 2. O teléfono único de emerxencias. 3. Coordinación e mando das emerxencias no terreo. 4. Servizos de prevención e extinción de incendios. 5. As forzas e corpos de seguridade. 6. Os recursos sanitarios. 7. Voluntariado de protección civil. 8. As comunicacións. Os sistemas de información xeográfica. As aplicacións de análises de consecuencias en accidentes con substancias perigosas. O sistema integrado de xestión de urxencias e emerxencias. Simuladores de incendios forestais. A xestión da calidade da xestión de emerxencias.
Psicoloxía das emerxencias.	1. Intervención psicolóxica en catástrofes e emerxencias.
Emerxencias no medio acuático	1. Prevención de riscos no medio acuático. 2. Tratamento prehospitalario de vítimas de accidentes no medio acuático. 3. Soporte vital básico y Cadena de supervivencia.

Planning

Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student's personal work hours	Total hours
Directed discussion	A1 B4	5	30	35
Objective test	A9 A10 B1 C1	3	17	20
Case study	B2 C3 C5	14	30	44
Problem solving	B3 C6 C7	5	25	30
Guest lecture / keynote speech	B5 C4 C8	15	5	20
Personalized attention		1	0	1

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

Methodologies	Description
Directed discussion	Técnica de dinámica de grupos en que os membros dun grupo discuten sobre un tema, previamente preparado
Objective test	Proba escrita empregada para a avaliación da aprendizaxe, cuxo rasgo distintivo é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. É un instrumento de medida, elaborado rigurosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas e rendimento, entre outras cousas. A proba en cuestión pode combinar distintos tipos de preguntas, tales como preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e de asociación. Igualmente, pode construírse con só tipo de algunha destas preguntas.

Case study	Perante unha situación específica que plantea un problema, trátase de comprender, valorar e resolver a través dun proceso de discusión. Ante un problema en concreto (caso), que describe unha situación real, o estudantado debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razonada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos.
Problem solving	Trátase de resolver unha situación problemática concreta, a partir dos coñecementos que se teñan traballado, que poden ter máis dunha solución.
Guest lecture / keynote speech	Exposición oral que ten por finalidade transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como "conferencia", "método expositivo" ou "lección maxistral". Esta última modalidade tamén pode reservarse a un tipo especial de lección impartida en ocasións especiais non só polo docente encargado da materia, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso casi exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.

Personalized attention

Methodologies	Description
Directed discussion Case study Problem solving	Discusión dirixida. Técnica de dinámica de grupos en que os membros dun grupo discuten sobre un tema, previamente preparado. Estudo de casos. Perante unha situación específica que plantea un problema, trátase de comprender, valorar e resolver a través dun proceso de discusión. Ante un problema en concreto (caso), que describe unha situación real, o estudantado debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razonada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos. Solución de problemas. Trátase de resolver unha situación problemática concreta, a partir dos coñecementos que se teñan traballado, que poden ter máis dunha solución.

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Guest lecture / keynote speech	B5 C4 C8	Exposición oral que ten por finalidade transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como "conferencia", "método expositivo" ou "lección maxistral". Esta última modalidade tamén pode reservarse a un tipo especial de lección impartida en ocasións especiais non só polo docente encargado da materia, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso casi exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.	10
Directed discussion	A1 B4	Técnica de dinámica de grupos en que os membros dun grupo discuten sobre un tema, previamente preparado	10
Objective test	A9 A10 B1 C1	Proba obxectiva Proba escrita empregada para a avaliación da aprendizaxe, cuxo rasgo distintivo é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. É un instrumento de medida, elaborado rigurosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas e rendimento, entre outras cousas. A proba en cuestión pode combinar distintos tipos de preguntas, tales como preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e de asociación. Igualmente, pode construírse cun só tipo de algunha destas preguntas.	60

Case study	B2 C3 C5	Perante unha situación específica que plantea un problema, trátase de comprender, valorar e resolver a través dun proceso de discusión. Ante un problema en concreto (caso), que describe unha situación real, o estudantado debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razonada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos.	10
Problem solving	B3 C6 C7	Trátase de resolver unha situación problemática concreta, a partir dos coñecementos que se teñan traballado, que poden ter máis dunha solución.	10

Assessment comments

The students that have recognised dedication part time of this matter, (whenever said recognition was official) will have the possibility to surpass the same through a theoretical examination-practical that will carry out in the dates established officially by the Faculty and will have to present to assist to the same a attache case with all the exercises that do him arrive through the platform moodle. Regarding the second announcement the requirements will be the same that in the first announcement. All on a score of 9.

Sources of information

Basic	- A. Menéndez Rexach (Director) e A. de Marcos Fernández (Coordinadora) (2011). Protección civil y emergencias: Régimen Jurídico. Madrid, La Ley (Grupo Wolters Kluwer) - J. Barcelona Llop (2007). La Protección Civil Municipal. Madrid, lustel - J. Ochoa Monzó (1996). Riesgos mayores y protección civil. Madrid, McGraw-Hill - J. Ochoa Monzó (1995). Protección civil [en A. Montoya Melgar (Director) Enciclopedia Jurídica Básica]. Madrid, Civitas - González, F., Palacios, J. y otros (2008). Primeros auxilios y socorrismo acuático: prevención e intervención. Madrid, Paraninfo - Palacios, José (2010). Prevención de riesgos acuáticos y ahogamientos. . Real Federación Española de Natación
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Convén a asistencia ás aulas, a realización de todas as actividades que se planifiquen nestas e a participación nos actos tanto académicos como non académicos, organizados polos docentes que imparten a materia como pola propia Facultade de Ciencias do Traballo, sen prexuízo da asistencia a actos organizados por outras institucións.

En aras a contribuír cun medio ambiente responsable, desde esta materia pretendese contribuír, non utilizando máis que o papel imprescindible, no caso de los exames e algúns traballos de importancia, todo o demais realizarase por medios telemáticos.

A materia impartirase baixo un ángulo de xénero, para que o alumno estea sensibilizado coa igualdade.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.